

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD	9 MEDI 2013
PWNC	MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW, CHWARTER 1 2013-14
AELOD(AU) PORTFFOLIO	Y CYNGHORYDD HYWEL EIFION JONES
SWYDDOG(ION) ARWEINIOL	CLARE WILLIAMS
SWYDDOG CYSWLLT	TONY FURBER

Natur a rheswm dros adrodd:

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r sefyllfa gyda gwariant refeniw y Cyngor am chwarter cyntaf 2013-14, yn rhoi rhagamcan o'r sefyllfa am y flwyddyn gyfan a throsolwg o'r arian wrth gefn sydd ar gael ac adolygiad o gynnydd y gwasanaethau yn cyflawni'r arbedion y cytunwyd arnynt.

A – Rhagarweiniad / Cefndir / Materion

1. Ym Mawrth 2013 fe osododd y Cyngor gyllideb net gyda gwariant gwasanaeth net o £128.8m a chyfraniad i'r balansau cyffredinol o £500k, oedd yn rhoi cyfanswm o £129.3m i'w gyllido o Incwm y Dreth Gyngor a grantiau cyffredinol.
2. Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol gwasanaethau'r Cyngor am y tri mis cyntaf o'r flwyddyn ariannol a rhagamcan o'r sefyllfa am y flwyddyn gyfan, gan nodi'r sefyllfa gyffredinol a ffynonellau'r prif amrywiadau.
3. Y sefyllfa gyffredinol a ragwelir yw gorwariant o £1.299m ac mae'r amrywiadau mwyaf yn cael eu hegluro yn yr adroddiad.
4. Roedd cyllideb 2013-14 yn cynnwys arbedion o £2.860m oedd eu hangen. Mae'r rhain wedi eu hymgorffori yng nghyllidebau'r gwasanaethau unigol ac mae cyflawni neu fethu â chyflawni'r rhain yn cael ei adlewyrchu yn y tanwario/gorwario net sy'n cael ei ddangos.
5. Gyda'i gilydd mae'r rhain yn rhoi'r sefyllfa gyffredinol gyda rheoli Cronfa'r Cyngor am y flwyddyn hyd yn hyn.

B – Ystyriaethau

Balans Cyffredinol – y Sefyllfa Agoriadol a Chyfraniad a Gynlluniwyd yn 2013-14

1. Fel yr adroddwyd i'r Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 9 Mehefin 2013, roedd y sefyllfa derfynol am 2012-13 yn sylweddol well na'r disgwyl, fel bod y balans cyffredinol ar ddechrau'r flwyddyn ariannol gyffredol yn sefyll ar ychydig dros £6m. (Mae'r ffigur hwn yn parhau i fod yn un dros dro hyd nes y caiff Datganiad Cyrifon 2012-13 ei gymeradwyo yn nes ymlaen y mis hwn. Nid oes unrhyw newid wedi ei nodi iddo yn ystod y cynnydd gyda'r archwiliad blynyddol hyd yn hyn).

Chwarter Un – Perfformiad Ariannol yn ôl Gwasanaeth

2. Mae manylion am berfformiad ariannol y gwasanaethau am y tri mis cyntaf o'r flwyddyn a'r sefyllfa a ragamcanwyd i bob un, i'w gweld yn Atodiad A. Y rhagamcan cyffredinol yw y gwelir gorwariant net yn y gwasanaethau o £1.299m. Mae crynodeb sy'n nodi'r prif wahaniaethau i'w weld isod.

Crynodeb o'r Amrywiadau a ragwelir ar 31.3.14 yn seiliedig ar wybodaeth ariannol yn Chwarter 1	
	Tan/(Gor) wariant £'000
Addysg Ganolog	593
Gofal Cymdeithasol	(1,295)
Hamdden a Diwylliant	(184)
Priffyrdd	(112)
Cynllunio	(98)
Eiddo	(159)
Rheolaeth Gorfforaethol	(60)
Budd-daliadau a Ganiatawyd	(330)
Eraill	346
	(1,299)

3. Eglurhad ar yr amrywiadau sylweddol

Addysg Ganolog – rhagwelir tanwariant o £593k

Mae'r tanwariant oherwydd yr incwm ychwanegol a ddisgwylir ar gyfer ôl-16 ac AAA. Nid oedd disgwyl yr incwm hwn pan osodwyd y gyllideb ac mae'n digwydd oherwydd adolygiad o'r fformiwla ar gyfer y grant. Mae'r gyllideb AAA yn un anwadal ac mae'n bosib felly y gallai'r tanwariant ostwng yn sylweddol erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Gorwariant o £1.295m ar Ofal Cymdeithasol

Mae'r diffyg a ragwelir o £1.295m oherwydd gorwario o £363k ar Ofal Preswyl, £200k ar Ofal Preswyl lechyd Meddwl, incwm o £232k na chafodd ei gyflawni yn y maes Teleofal a £500k mewn perthynas ag arbedion nad yw'r gwasanaeth wedi eu cyflawni ar hyn o bryd o'r rhaglen ar gyfer trawsnewid gofal cymdeithasol i oedolion fel y nodwyd yn yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith yn Chwefror 2013.

Mae swyddogion ar hyn o bryd yn datblygu cynlluniau i gyflawni'r arbedion a nodwyd ac i ostwng pwysau ariannol ar y gwasanaeth. Bydd cynnydd gyda'r materion hyn yn cael ei oruchwylio'n ofalus bob mis ac adroddir arno yn yr adroddiad monitro ariannol ar gyfer chwarter 2.

Gorwariant o £184k yn y maes Hamdden a Diwylliant

Mae'r Canolfannau Hamdden yn rhagweld gorwariant o £41k, ynghyd â gorwariant o £76k ar barciau a chyfleusterau awyr agored, £55k ar y cwrs golff a £34k ar yr Archifdy. Mae'r Swyddogion wrthi'n cynnal adolygiad llawn o'r maes Hamdden a Diwylliant gyda'r nod o sicrhau cyllideb gytbwys erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Adroddir ar gynnydd yn yr adroddiad monitro ariannol ar gyfer chwarter dau.

Gorwariant o £112k ar Briffyrdd

Mae'r gorwariant oherwydd na lwyddwyd i ddenu'r incwm a gyllidebwyd ar gyfer parciau a rheoli datblygu yn chwarter un. Mae'n bosib y bydd cyllideb gytbwys erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Gorwariant o £98k ar Gynllunio

Mae'r gorwariant hwn yn bennaf oherwydd na lwyddwyd i ddenu incwm a gyllidebwyd yn chwarter 1. Fodd bynnag, mae'n bosib y bydd modd denu'r incwm hwn erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Gorwariant o £159k ar Eiddo

Mae'r gorwariant yn bennaf oherwydd incwm na chafodd ei gyflawni.

Budd-daliadau £330k (£250k ar gyfer y Dreth Gyngor; £80k mewn Taliadau Tai Dewisol)

O Ebrill 2013 disodlwyd Budd-dal y Dreth Gyngor gan gynllun lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor. Hyd at Ebrill 2013 roedd adennill budd-daliadau'r Dreth Gyngor gan yr Adran ar gyfer Gwaith a Phensiynau yn cyfateb fwy neu lai i 100% o'r gwariant budd-dal. O Ebrill 2013 rhoddwyd grant sefydlog i'r Cyngor gan Lywodraeth Cymru yn seiliedig ar y baich achosion cyfartalog dros gyfnod o 3 blynedd h.y. 2009/10-2011/12.

Mae'n ymddangos nad yw'r grant gan Lywodraeth Cymru yn ddigon i gwrdd â'r cynnydd yn y baich achosion yn chwarter un a'r cymorth tuag at y Dreth Gyngor ar gyfer y flwyddyn. Rhagwelir y bydd y diffyg yn £250k.

Nid oes darpariaeth yng nghyllideb 2013/14 ar gyfer taliadau tai dewisol sydd yn mynd y tu hwnt i'r grant gan DWP. Oherwydd newidiadau lles a gyflwynwyd yn Ebrill 2013 h.y. y cymhorthdal ystafell sbâr ("treth ystafell wely"), y cap ar fudd-daliadau, y newidiadau sy'n parhau yn y lwfans tai lleol a chyfyngu codiadau blynyddol mewn budd-daliadau i 1%, rhagwelir y bydd taliadau tai dewisol £80k yn uwch na'r grant £136k gan DWP.

Gall nifer yr hawliadau am fudd-dal godi neu ostwng erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Mae'n anodd rhagweld oherwydd y bydd hynny'n dibynnu ar yr amgylchedd cymdeithasol ac economaidd yn y dyfodol yn ogystal â demograffig, ymfudo a chyfleon i gael cyflogaeth yn Ynys Môn.

Tanwariannau Net eraill £346k

Mae hyn yn ymwneud â'r ystod o wasanaethau y mae amrywiadau'n cael eu rhagweld yn eu cyllidebau ond nad ydynt wedi eu dangos yn Atodiad A.

Y prif rai yw:

- *Tanwariant o £98k yn y maes Datblygu Economaidd.* Mae hyn yn ymwneud â'r proffil gwariant ynghylch cyllid cyfatebol mewn perthynas â Grantiau Ewropeaidd. Er bod disgwyl tanwariant ar ddiwedd y flwyddyn, bydd yr arian wedi ei ymrwymo yn erbyn gwariant ym misoedd cyntaf 2014-15.
 - *Tanwariant o £150k yn y maes Gwastraff.* Mae £100k yn ymwneud â chyllid wrth gefn ar gyfer cyfleuster rheoli nwy Penhesgyn a £64k mewn perthynas ag arbedion gyda'r contract Casglu Gwastraff. Mae'r gweddill oherwydd amrediad o amrywiadau llai.
 - *£128k o orwariant ar TGCh.* Mae hyn yn ymwneud ag arbedion staffio.
4. Yn yr adran 'Cyllidwyd Gan' yn Atodiad A, dangosir incwm Treth Gyngor fel gwastad yn erbyn y gyllideb. Mae yna rai arwyddion y gallai fod yna beth gorgyflawni mewn incwm, ond unwaith yn rhagor, nid yw'r rhain yn ddigon cadarn ar hyn o bryd i'w hymgorffori hwy o fewn y canlyniad terfynol a ragwelir.

C – Goblygiadau ac Effeithiau	
1	Cyllid / Adran 151
2	Swyddog Cyfreithiol / Monitro
3	Adnoddau Dynol
4	Gwasanaethau Eiddo (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
5	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)
6	Cydraddoldeb (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
7	Gwrthdodi a Chymdeithasol (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
8	Cyfathrebu (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
9	Ymgynghori (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
10	Economaidd
11	Amgylcheddol (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
12	Trosedd ac Anrhefn (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
13	Cytundeb Canlyniadau

CH – Crynodeb

Yn yr adroddiad hwn, ceir manylion am berfformiad ariannol gwasanaethau'r Cyngor yn ystod chwarter cyntaf 2013-14 ac, yn seiliedig ar hyn, rhagamcenir gorwariant o £1.299m ar ddiwedd y flwyddyn. Mae ffynonellau'r gorwariant yn cael eu henwi a'r brif ffynhonnell yw'r gorwariant sy'n parhau yn y maes Gofal Cymdeithasol i Oedolion sydd, ar £1.295m, yn cyfrif am y cyfan bron o'r diffyg net a ragamcenir. Nodir nifer o'r gwasanaethau eraill sy'n gorwario ynghyd â rhai sy'n tanwario ac sydd, o'r herwydd, yn gwrthbwysu'r gorwariant. Y prif danwariant yw'r un a geir yn sgil yr incwm grant ychwanegol o £ 600k i'r gwasanaeth Addysg.

Dangosir dadansoddiad o'r prif feysydd gorwariant ynghyd â'r camau sy'n cael eu cymryd i roi sylw iddynt.

D – Argymhelliad

Argymhellir:

- Nodi'r sefyllfa o ran perfformiad ariannol hyd yma, y diffyg a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn a'r camau sy'n cael eu cymryd i roi sylw i hyn.
- Cadw llygad ar effaith y cynnydd yn nifer yr hawlwyd.
- Cymeradwyo defnyddio 60K o'r Arian Wrth Gefn ar gyfer Gwella Perfformiad i gyllido swydd y Rheolwr Rhaglen Gorfforaethol yn 2013-14. **(B5)**
- Bod cyllid ar gyfer y swydd hon i'r dyfodol yn destun bid twf ym mhroses gyllidebol 2014-15.

Enw Awdur yr adroddiad: Clare Williams, Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151

Atodiadau:

Papurau Cefndir

PERFFORMIAD ARIANNOL EBRILL - MEHEFIN 2013 A'R CANLYNIADAU RHAGAMCANEDIG AR GYFER 2013-14

Cyfadran	Gwirioned dol + Ymrwymia -dau Ch1 £'000	Proffil Ch1 £'000	Amrywiad Ch1 £'000	Projected Outturn Expenditure £'000	Cyllideb am y Flwyddyn £'000	Amrywiad a ragamcenir am y flwyddyn £'000
Dysgu Gydol Oes						
Y Gyllideb sydd wedi'i dirprwyo i'r ysgolion				43,354	43,354	0
Addysg Ganolog	588	782	194	7,370	7,963	593
	588	782	194	50,724	51,317	593
Ymrwymiaidau						
Gofal Cymdeithasol	5,470	5,761	291	31,410	30,115	-1,295
Hamdden a Diwylliant	811	753	-58	4,897	4,713	-184
Tai	1,575	1,573	-2	1,206	1,204	-2
	7,856	8,087	231	37,513	36,032	-1,481
Datblygiad Cynaliadwy						
Datblygu Economaidd	1,206	1,274	68	1,504	1,602	98
Y Fflyd	125	0	-125	0	0	0
Prifffyrdd	2,264	2,182	-82	10,740	10,628	-112
Cynllunio	328	246	-82	1,710	1,612	-98
Gwarchod y Cyhoedd	355	353	-2	1,478	1,476	-2
Eiddo	78	-33	-111	979	820	-159
Gwaith y gellir codi amdano	109	52	-57	0	0	0
Rheoli Cyfadran	15	14	-1	57	57	0
Gwastraff	1,979	2,004	25	8,437	8,587	150
	6,459	6,092	-367	24,905	24,782	-123
Dirprwy Brif Weithredwr						
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	377	384	7	2,009	2,016	7
Archwilio	57	56	-1	1	1	0
Costau Corfforaethol a Democraidaidd	242	245	3	2,150	2,154	4
Rheolaeth Gorfforaethol	273	258	-15	1,045	985	-60
Cyllid – ac eithrio Budd-daliadau a gafwyd	708	693	-15	980	966	-14
Cyllid – Budd-daliadau a gafwyd	2,489	2,230	-259	5,643	5,313	-330
Adnoddau Dynol	158	143	-15	33	0	-33
TGCh	401	425	24	-128	0	128
Cyfreithiol a Gweinyddol	394	443	49	397	437	40
Polisi	167	149	-18	30	0	-30
Cyllid Corfforaethol	2,808	2,808	0	4,750	5,250	500
	8,074	7,834	-240	16,910	17,122	212
	22,977	22,795	-182	130,052	129,253	-799
ARIANNWYD GAN						
Incwm o'r Dreth Gyngor				28,023	28,023	0
Grantiau Arbennig				458	458	0
Grantiau Cytundebau Canlyniadau				545	545	0
Grant Cymorth Refeniw				22,024	22,024	0
Cronfa Trethi Cenedlaethol Annomestig				78,203	78,203	0
				129,253	129,253	0

CYSONI GYDA PAPUR F, TABL B A GYFLWYNWYD I'R CYNGOR AR 0503013

	Gwreiddiol	Incwm Ychwanegol o'r Dreth Gyngor	Symud y Grant Cytundebau Canlyniadau i TNSGI	Diwygiedig
Gofyniad Cyllidebol	128,492	166	545	129,203
Cymorth Dewisol i Dalu'r Dreth	50			50
Cyfanswm Terfynol	128,542	166	545	129,253
Incwm o'r Dreth Gyngor	27,857	166		28,023
Grantiau Arbennig	458			458
Grant Cytundebau Canlyniadau	0		545	545
Grant Cymorth Referiw	22,024			22,024
Cronfa Trethi Cenedlaethol Annomestig	78,203			78,203
	128,542	166	545	129,253